

Lars Vogt

Piano

10

DIJOUS, 26 DE MAIG DE 2016 - 20.30 h

Palau 100 Piano

Sala de Concerts

Programa

I

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Variacions Goldberg, BWV 988 70'

Ària

Variació 1, a 1 manual

Variació 2, a 1 manual

Variació 3, Canone all'Unisono a 1 manual

Variació 4, a 1 manual

Variació 5, a 1 o 2 manuals

Variació 6, Canone alla Seconda a 1 manual

Variació 7, Al tempo di Giga a 1 o 2 manuals

Variació 8, a 2 manuals

Variació 9, Canone alla Terza a 1 manual

Variació 10, Fughetta a 1 manual

Variació 11, a 2 manuals

Variació 12, Canone alla Quarta

Variació 13, a 2 manuals

Variació 14, a 2 manuals

Variació 15, Canone alla Quinta a 1 manual. Andante

Variació 16, a 1 manual. Overture

Variació 17, a 2 manuals

Variació 18, Canone alla Sesta a 1 manual

Variació 19, a 1 manual

Variació 20, a 2 manuals

Variació 21, Canone alla Settima

Variació 22, a 1 manual. Alla breve

Variació 23, a 2 manuals

Variació 24, Canone all'Ottava a 1 manual

Variació 25, a 2 manuals. Adagio

Variació 26, a 2 manuals

Variació 27, Canone alla Nona a 2 manuals

Variació 28, a 2 manuals

Variació 29, a 1 o 2 manuals

Variació 30, a 1 manual. Quodlibet

Ària da capo e Fine

II

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Sonata núm. 32, en Do menor, op. 111 25'

Maestoso – Allegro con brio ed appassionato

Arietta (Adagio molto semplice e cantabile)

Comentari

Les *Variacions Goldberg, BWV 988* de J. S. Bach, publicades el 1742, formen la segona part del *Clavierübung*. Segons J. N. Forkel (1749-1818), autor de la primera biografia de Bach (1802) foren demanades a Bach pel comte Von Keiserling, per omplir les nits d'insomni amb la pau que la música li oferia, interpretada pel seu protegit i alhora alumne de Bach, Johann Gottlieb Goldberg (d'aquí la denominació de *Variacions Goldberg*).

La veracitat d'aquesta anècdota és dubtosa (el títol original és *Ària amb diverses variacions per a clavicèmbal de dos manuals*). El fet que Bach especifiqui aquest instrument ja ens suggereix la dificultat d'interpretació en tocar-les en un piano modern d'un un sol teclat, cosa que demana endimoniades superposicions de mans, encreuaments de veus o ràpides repeticions de notes. L'evocadora ària –una sarabanda molt ornamentada– que es repeteix al final, és el punt de partida de les 30 variacions que la segueixen.

Si les *Variacions Goldberg* formen una superba demostració de l'art del cànon, també mostren una immensa i contrastada antologia de formes musicals (duos, invencions, gígues, fugues, tocatges, corals ornamentats, danses, obertura a la francesa...). Un aspecte singular rau en el fet que les variacions no se sustenten en una melodia ornamentada, sinó que la construcció formal i les progressions harmòniques es fonamenten en la línia del baix de

l'ària i són els elements que relacionen el tema amb les variacions, en la tradició de la xacona o del ground anglès. Així, una audició atenta mostra com l'obra se'n revela mitjançant la pulsació del baix, sobre la qual les notes mateixes configuren un sorprenent ventall de sentiment i invenció musicals.

Si amb la *Sonata en Do menor, op. 111* (1822) Beethoven s'acomiadà del gènere de la sonata per a piano, també sembla voler fer-ho del ritual acadèmic d'aquesta forma musical. De fet, però, com ha escrit Jörg Demus, "de cap manera el Beethoven tardà ha trencat les formes [...]. Més aviat, en aquest estadi de la seva vida, havia arribat a depurar l'obra de tot element superflu, a filtrar-la en una forma deslliurada de tot el que és banal".

La *Sonata en Do menor* és formada només per dos moviments. L'"Allegro con brio" del primer és precedit d'una introducció en "Maestoso", grandiosa, ombrívola i enèrgica, que anticipa alguns elements del fragment següent com a antecedent d'una monumental cadència, que resol l'ambigüitat tonal en l'acord de setena disminuïda del tema principal de l'"Allegro". Aquest tema domina tot el moviment: el desenvolupament és molt breu i la reexposició, molt lliure, prepara les variacions de l'"Arietta" amb un lluminós canvi tonal a Do major.

La inefable "Arietta" ("Adagio molto semplice e cantabile") defuig el domini de la sonata per introduir-nos en una tècnica predilecta del compositor, la de la variació. El tema, simple i simètric, prefigura les fronteres de les seves transformacions i en suggereix les possibilitats de transformació. Al llarg de les variacions, que s'interpreten sense interrupció, la dosificació sinuosa i discontinua de l'equilibri entre el record del tema i la seva distorsió determina el ritme vital del moviment. Un cop dissolts tots els contorns rítmics, reapareix la melodia sobre el fons d'un trinat, l'aspecte més nu de la matèria sonora. Finalment, la reexposició del tema complet representa tant un retrobament com un entenedidor comiat, després del qual intuïm com a impossible la continuació de la sonata en un altre moviment.

Lluís Millet i Loras, musicògraf

Lars Vogt, piano

És un dels pianistes més reconeguts de la seva generació. Nascut a Düren (Alemanya) el 1970, des que el 1990 va guanyar el segon premi del Concurs Internacional de Leeds ha participat en nombrosos projectes amb un repertori que va dels clàssics a l'enlluernador *Concert* de Lutoslawski. També treballa com a director d'orquestra.

Ha actuat amb orquestres importants (filharmòniques de Berlín, Viena, Nova York i Londres; simfòniques de Londres, Boston i NHK de Tòquio; Orchestre de París i Royal Concertgebouw), sota la direcció de Sir S. Rattle, M. Jansons, C. Abbado o A. Nelsons. Ha estat pianista resident de la Filharmònica de Berlín.

Moments destacats d'aquesta temporada inclouen el *Concert núm. 2* de Brahms amb l'Orquestra de París a la Philharmonie de la capital francesa i a La Scala de Milà, actuacions amb la London Symphony, City of Birmingham Symphony i Scottish Chamber al Regne Unit, i diversos concerts amb la Bayerische Rundfunk, Deutsche Kammerphilharmonie Bremen, Runfunk Sinfonieorchester Berlin, Simfònica de Viena, etc. A Amèrica del Nord té projectes amb les simfòniques de Baltimore i Saint Louis, a més d'una intensa gira de recitals amb Christian i Tanja Tetzlaff, amb els quals participarà també en el Festival de Música de Cambra de Tòquio. Aquest estiu viatjarà a Austràlia per actuar amb la Melbourne Symphony.

La temporada passada treballà amb la Philharmonique de Radio France, Filharmònica Txeca, Orquestra del Mozarteum de Salzburg, Orquestra de Filadèlfia i tingué el privilegi de participar en la inauguració dels BBC Proms, a més d'actuar en els festivals Mostly Mozart de Nova York i Tanglewood.

També és un pedagog entusiasta i professor de piano al Conservatori Superior de Hannover. Entre la seva extensa discografia figura l'enregistrament de les *Variacions Goldberg* de Bach (Ondine), que ha tingut un èxit sense precedents.

Sir Simon Rattle el va descriure com "un dels músics més extraordinaris amb qui he tingut la fortuna de col·laborar".

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

Palau de la Música Catalana
C/ Palau de la Música, 4-6
08003 Barcelona
Tel. 93 295 72 00

Troba'ns a:
www.palaumusica.cat

Amb la col·laboració de:

ASSOCIACIÓ
ORFEÓ
CATALÀ

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

GOBIERNO
DE ESPAÑA
MINISTERIO
DE EDUCACIÓN, CULTURA
Y DEPORTE

